

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
23/2779 -

Dato
2.06.2023

Svar på skriftlig spørsmål nr. 2360 fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Jeg viser til brev av 30. mai 2023 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski.

Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til finansministeren:

Kan jeg få anslag på provenyvirknninger over tid av skatteendringer vedtatt ifb. med Innst. 351 L (2019-2020) med den reduserte friinntekten vedtatt ifb. saldert budsjett 2023, sammenlignet med tidligere regler og Solberg-regjeringens opprinnelige forslag i Prop. 113 L (2019-2020), og ber også om beregning av skatteeffekten for selskaper over tid ved et avkastningskrav på 8 pst. reelt etter skatt, og selskapers investeringsandel etter skatt ved både risikofri rente og 8 pst. reelt etter skatt?

Svar:

Våren 2020 ble det innført midlertidige regler i petroleumsskatten, jf. Prop. 113 L (2019–2020) og Innst. 351 L (2019–2020), som innebar at investeringskostnader samt en friinntekt på 24 pst. kunne utgiftsføres umiddelbart i særskattegrunnlaget. Reglene omfatter investeringskostnader som pådras i 2020 og 2021, samt investeringskostnader som er omfattet av plan for utbygging og drift (PUD) eller plan for anlegg og drift (PAD) innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent av departementet før 1. januar 2024. I tillegg kunne skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt for inntektsårene 2020 og 2021 kreves utbetalt.

Det var nødvendig å gjennomføre en endring av de midlertidige reglene fra 2022 som

følge av omleggingen av særskatten til en kontantstrømskatt, jf. Prop. 88 LS (2021–2022), der bl.a. den formelle særskattesatsen ble økt. Som følge av omleggingen ble friinntektssatsen i 2022 redusert til 17,69 pst. Friinntektssatsen ble videre redusert til 12,4 pst. fra og med 2023, jf. Prop. 1 LS (2022–2023) *Skatter, avgifter og toll 2023* punkt 5.5.

Representanten ber om å sammenligne provenyvirkningen av de midlertidige reglene med tidligere regler. Det legges til grunn at representanten sikter til de ordinære petroleumsskattereglene som gjaldt i 2019. Det gjøres oppmerksom på at disse reglene ikke lenger eksisterer. Særskatten ble fra og med 2022 lagt om til en kontantstrømskatt, jf. Prop. 88 LS (2021–2022).

Sammenlignet med videreførte 2019-regler vil de midlertidige reglene innebære lavere skatt de første årene og høyere skatt senere. På svært usikkert grunnlag anslås de midlertidige reglene, når en inkluderer både endringen i 2022¹ og reduksjonen i friinntektssats fra 2023, samlet å gi et provenytap over tid på om lag 3 mrd. kroner sammenlignet med videreførte 2019-regler, målt som nåverdi i 2020-kroner, for årene de midlertidige reglene forventes å ha effekt. Hovedårsaken til at provenytapet er lavere enn tidligere anslått, er at friinntektssatsen reduseres fra 2023. Med redusert friinntektssats er selskapenes andel av investeringskostnaden etter skatt høyere enn hva den ville vært med videreførte 2019-regler, jf. tabell 1.

Solberg-regjeringens opprinnelige forslag til midlertidige regler, jf. Prop. 113 L (2019–2020), der friinntektssatsen var foreslått satt til 10 pst., innebar i nåverdi en innstramning i investeringsfradragene sammenlignet med 2019-reglene. Det var dermed anslått å gi en provenyøkning over tid, samtidig som det ga likviditet til selskapene på kort sikt. Når en sammenligner de midlertidige reglene, inkludert både endringen i 2022 og reduksjonen i friinntektssats fra 2023, med forslaget i Prop. 113 L (2019–2020), blir dermed det anslåtte provenytapet over tid større. På svært usikkert grunnlag anslår departementet provenytapet over tid til 29 mrd. kroner, målt som nåverdi i 2020-kroner.

Det presiseres at beregningene er basert på investeringsanslag som er svært usikre. De må derfor tolkes med varsomhet. Det er i beregningene lagt til grunn at investeringene følger anslagene i revidert nasjonalbudsjett for 2023. Beregningene er statiske, det vil si at de ikke tar hensyn til eventuelle atferdsvirkninger av endringene, herunder virkninger på investeringsbeslutningene.

I petroleumsskatten (særskatten fra og med 2022) har selskapene sikkerhet for full verdi av skattefradrag. Det var også tilfelle med 2019-reglene. Økonomisk sett verdsettes sikre fradrag med en risikofri rente etter skatt. I provenyberegningene ovenfor er følgelig skatteverdien av investeringsfradragene frem i tid verdsatt med en

---

¹ Endringen i de midlertidige reglene i 2022 har ikke provenyvirkning over tid når fradragene verdsettes med risikofri rente etter skatt, jf. nedenfor.

risikofri rente etter skatt på 1,95 pst. Representanten spør likevel om matematisk beregning av skatteeffekter dersom en bruker en vesentlig høyere rente i verdsettingen av fradragene, nemlig 8 pst. reelt etter skatt. Det tilsvarer om lag 10,2 pst. nominelt forutsatt 2 pst. inflasjon. Med en slik beregningsteknisk forutsetning vil verdien av skattefradragene i de midlertidige reglene, inkludert både endringen i 2022 og reduksjonen i friinntektssats fra 2023, være om lag 58 mrd. kroner høyere enn hva de ville vært med videreførte 2019-regler, målt som nåverdi i 2020-kroner. Tilsvarende anslag sammenlignet med forslaget i Prop. 113 L (2019–2020) er 35 mrd. kroner, målt som nåverdi i 2020-kroner. Det understrekes at dette kun er beregningsøvelser, og at disse beregnede størrelsene ikke reflekterer departementets anslag på provenytapet som følge av de midlertidige skattereglene. Beregningsøvelsene baserer seg på uriktige forutsetninger om verdsetting av skattefradrag.

Selskapenes andel av investeringskostnaden etter skatt med de ulike regelsettene fremgår av tabell 1. I tråd med spørsmålsstillingen er investeringsandelen beregnet både med en risikofri rente etter skatt (1,95 pst.) og med 8 pst. reelt etter skatt (om lag 10,2 pst. nominelt).

Tabell 1 Selskapenes andel av investeringskostnaden etter skatt med ulike regelsett i petroleumsskatten og ulike forutsetninger om verdsetting av investeringsfradrag frem i tid

	1,95 pst. rente	10,2 pst. rente
Midlertidige regler i 2020/2021	9,6 pst.	13,1 pst.
Midlertidige regler i 2022	9,6 pst.	10,6 pst.
Midlertidige regler i 2023	13,4 pst.	14,4 pst.
2019-regler	11,9 pst.	25,6 pst.
Prop. 113 L (2019–2020)	17,4 pst.	20,9 pst.
Ordinære 2023-regler	22,3 pst.	23,3 pst.

Kilde: Finansdepartementet.

Statens inntekter fra SDØE samt skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som i sin helhet overføres til Statens pensjonsfond utland. Provenyendringer som følge av de midlertidige reglene påvirker dermed ikke det oljekorrigerte budsjettet på kort sikt, men vil påvirke handlingsrommet i fremtidige budsjetter.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum